

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG CHUYÊN MÔN MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN CẤP THPT - Năm học 2016 - 2017

1. Thực hiện kế hoạch giáo dục và quy chế chuyên môn

** Tăng cường chỉ đạo thực hiện nghiêm túc, linh hoạt, sáng tạo chương trình, kế hoạch giáo dục, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giáo dục.*

Trên cơ sở đảm bảo chuẩn kiến thức, kỹ năng và thái độ của môn học trong chương trình giáo dục phổ thông, Hướng dẫn số 5842/BGDĐT ngày 01/9/2011, Hướng dẫn số 791/HD-BGDĐT ngày 25/6/2013 của Bộ GDĐT, điều kiện thực tế của nhà trường, địa phương và trình độ của học sinh các trường chủ động xây dựng và thực hiện *kế hoạch dạy học môn GDCD theo định hướng phát triển năng lực học sinh* theo khung thời gian 37 tuần thực học (học kỳ I: 19 tuần, học kỳ II: 18 tuần), đảm bảo thời gian kết thúc học kỳ I, kết thúc năm học thống nhất toàn Thành phố, có đủ thời lượng dành cho luyện tập, ôn tập, hoạt động trải nghiệm sáng tạo và kiểm tra định kỳ. **Trong đó chú ý xây dựng các chủ đề dạy học và kiểm tra đánh giá định hướng phát triển năng lực học sinh THPT.**

** Các tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên được chủ động lựa chọn nội dung, xây dựng các chủ đề dạy học trong môn học và các chủ đề tích hợp, liên môn, đồng thời xây dựng kế hoạch dạy học phù hợp với các chủ đề và theo hình thức, phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực; chú trọng giáo dục đạo đức và giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống, hiểu biết xã hội, thực hành pháp luật; tăng cường các hoạt động nhằm giúp học sinh vận dụng kiến thức liên môn vào giải quyết các vấn đề thực tiễn. Kế hoạch dạy học của tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên phải được lãnh đạo nhà trường phê duyệt trước khi thực hiện và là căn cứ để thanh tra, kiểm tra và phải được thể hiện thống nhất giữa các hồ sơ dạy học (giáo án, sổ báo giảng, sổ ghi đầu bài, phiếu dự giờ, biên bản kiểm tra...).*

- Trên cơ sở kế hoạch dạy học đã được phê duyệt, tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên tổ chức sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá; tổ chức và quản lý các hoạt động chuyên môn qua mạng cho mỗi chủ đề theo

hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT và công văn số 10801 của Sở GD&ĐT HN về đổi mới sinh hoạt tổ nhóm chuyên môn.

*** Tiếp tục thực hiện tích hợp giáo dục đạo đức, học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh; giáo dục pháp luật; giáo dục phòng chống tham nhũng.**

- Hiện nay nhiều giáo viên còn sử dụng điều luật, văn bản pháp luật không còn hiệu lực và đã được bổ sung, thay thế bởi các điều luật hay văn bản pháp luật khác. Cần rà soát và bổ sung cập nhật để sử dụng những minh chứng, văn bản pháp luật trong việc dạy các kiến thức pháp luật đạt hiệu quả.

- Dạy học tích hợp nội dung PCTN:

Tiếp tục thực hiện đúng và đủ các yêu cầu về việc dạy học tích hợp nội dung PCTN trong môn GDCD theo tinh thần của Chỉ thị số 10 của TTCP và công văn số: 276/SGD&ĐT của Sở GD&ĐT Hà Nội ngày 20/01/2014 về việc triển khai và thực hiện Chỉ thị số 10/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ đến tất cả các trường THPT (công lập và ngoài công lập) trên địa bàn thành phố Hà Nội.

*** Đảm bảo 100% GV lên lớp có giáo án mới hoặc bổ sung theo định hướng đổi mới dạy học và kiểm tra đánh giá theo định hướng phát triển năng lực HS, có đủ và cập nhật các thông tin trong hồ sơ sổ sách của cá nhân (Giáo án, Sổ điểm cá nhân, Báo giảng, Dự giờ), ghi điểm đúng quy chế, bảo đảm tiến độ, số đầu điểm tối thiểu, sửa chữa điểm (nếu có sai sót, nhầm lẫn) theo quy định.**

*** Tiếp tục thực hiện tốt chương trình, sách giáo khoa GDCD, HĐNGLL theo PPCT cấp THPT và phần giảm tải của Bộ GD&ĐT và tham khảo phần gợi ý của Sở.**

*** Thực hiện nghiêm túc các văn bản về "Hướng dẫn kiểm tra đánh giá xếp loại" của Bộ và Sở, đặc biệt chỉ đạo và thực hiện đúng theo thông tư 58 về đánh giá, xếp loại học sinh trung học cơ sở và học sinh trung học phổ thông.**

Theo đó: *Kết quả nhận xét các biểu hiện về thái độ, hành vi của hs đối với nội dung dạy học môn GDCD là căn cứ đánh giá, xếp loại Hạnh kiểm. Giáo viên dạy môn Giáo dục công dân phối hợp với giáo viên chủ nhiệm để nhận xét về hạnh kiểm của học sinh theo cách: Nhà trường hướng dẫn hình thức phù hợp để giáo viên môn Giáo dục công dân chuyển kết quả nhận xét sau mỗi học kỳ, năm học cho giáo viên chủ nhiệm, giáo viên chủ nhiệm ghi nội dung vào nhận xét cuối năm học trong học bạ.*

*** Đảm bảo kiến thức cơ bản theo chuẩn kiến thức và kỹ năng bộ môn do Bộ GD&ĐT ban hành năm 2007.**

Căn cứ vào chương trình giáo dục phổ thông do Bộ GD & ĐT ban hành các tổ, nhóm chuyên môn cần nghiên cứu và quán triệt đầy đủ mục tiêu về kiến thức và kỹ năng được thể hiện trong tài liệu "Chuẩn kiến thức và kỹ năng" bộ môn do Bộ GD&ĐT ban hành năm 2007 qua đó xác định đúng trọng tâm, mức độ kiến thức, các yêu cầu của từng chương, từng bài, từng tiết một cách hợp lý để học sinh không chỉ học thuộc mà còn biết vận dụng kiến thức vào việc giải quyết các vấn đề, tình huống thực tế, biết liên hệ nội dung bài học với cuộc sống thực tiễn. Tránh tình trạng học sinh học nhưng không biết vận dụng các kiến thức đã học vào thực tế cuộc sống .

- Triển khai thực hiện nhiệm vụ tích hợp nội dung: *Giáo dục bảo vệ môi trường, GD dân số, phòng chống ma túy - HIV/AIDS, PC tội phạm, PC Tai nạn thương tích*, vào giảng dạy GDCD, hoạt động ngoài giờ lên lớp theo các chủ đề .

2. Thực hiện đổi mới phương pháp dạy học

- Tiếp tục đổi mới phương pháp dạy và học nhằm phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của học sinh; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc; tăng cường kỹ năng vận dụng kiến thức; tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học; bảo đảm cân đối giữa trang bị kiến thức, rèn luyện kỹ năng và định hướng thái độ, hành vi cho học sinh; chú ý việc tổ chức dạy học phân hoá phù hợp với đối tượng học sinh khác nhau.

- Đẩy mạnh việc vận dụng dạy học giải quyết vấn đề, dạy học theo dự án trong các môn học; tích cực ứng dụng công nghệ thông tin phù hợp với nội dung bài học, sử dụng đồ dùng dạy học như tranh ảnh, sơ đồ, đoạn phim, đoạn tài liệu tham khảo ...tuy nhiên cần chọn lọc cho phù hợp với bài học và được khai thác hiệu quả, tránh lạm dụng quá nhiều.

3. Đổi mới hình thức tổ chức dạy học

- Đa dạng hóa các hình thức học tập, chú ý các hoạt động trải nghiệm sáng tạo, nghiên cứu khoa học của học sinh; sử dụng các hình thức dạy học trên cơ sở ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông như: dạy học trực tuyến, trường học kết nối... Ngoài việc tổ chức cho học sinh thực hiện các nhiệm vụ học tập ở trên lớp, cần coi trọng giao nhiệm vụ và hướng dẫn học sinh học tập ở nhà, ở ngoài nhà trường.

- Giáo viên chủ động thiết kế bài giảng linh hoạt, khoa học, sắp xếp hợp lý các hoạt động của giáo viên và học sinh; phối hợp tốt giữa làm việc cá nhân và theo nhóm.

- Nghiên cứu kỹ Hướng dẫn điều chỉnh nội dung dạy học của Bộ, Sở GD&ĐT để sử dụng hợp lý sách giáo khoa khi giảng bài trên lớp tránh tình trạng yêu cầu học sinh

học nhiều gây quá tải, tập trung phát huy tính tích cực, hứng thú tham gia của học sinh và vai trò chủ đạo của giáo viên trong các hoạt động dạy học. Giáo viên sử dụng ngôn ngữ chuẩn xác, trong sáng, sinh động, dễ hiểu, tác phong thân thiện, khuyến khích, động viên học sinh học tập.

- Chú trọng tổ chức hợp lý cho học sinh làm việc cá nhân và theo nhóm; giáo viên tạo điều kiện, hướng dẫn học sinh rèn luyện kỹ năng tự học, tự nghiên cứu sách giáo khoa và tài liệu tham khảo, bồi dưỡng năng lực độc lập suy nghĩ, xây dựng hệ thống câu hỏi hợp lý, phù hợp với các đối tượng; vận dụng sáng tạo kiến thức đã học, khắc phục việc ghi nhớ máy móc, không nắm vững bản chất.

4. Đổi mới kiểm tra và đánh giá

- Chú trọng đánh giá thường xuyên đối với tất cả học sinh: đánh giá qua các hoạt động trên lớp; đánh giá qua hồ sơ học tập, vở học tập; đánh giá qua việc học sinh báo cáo kết quả thực hiện một dự án học tập, nghiên cứu khoa học, kỹ thuật, đánh giá qua bài thuyết trình (bài viết, bài trình chiếu, video clip,...) về kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập. Giáo viên có thể sử dụng các hình thức đánh giá nói trên thay cho các bài kiểm tra hiện hành.

- Kết hợp đánh giá trong quá trình dạy học, giáo dục với đánh giá tổng kết cuối kỳ, cuối năm học; đánh giá của giáo viên với tự đánh giá và nhận xét, góp ý lẫn nhau của học sinh, đánh giá của cha mẹ học sinh và cộng đồng. Khi chấm bài kiểm tra phải có phần nhận xét, hướng dẫn, sửa sai, động viên sự cố gắng, tiến bộ của học sinh.

- Thực hiện nghiêm túc việc xây dựng đề thi, kiểm tra theo ma trận.

Đề kiểm tra bao gồm các câu hỏi, bài tập (tự luận hoặc/và trắc nghiệm) theo 4 mức độ yêu cầu:

Căn cứ vào mức độ phát triển năng lực của học sinh ở từng học kỳ và từng khối lớp, giáo viên và nhà trường xác định tỉ lệ các câu hỏi, bài tập theo 4 mức độ yêu cầu trong các bài kiểm tra trên nguyên tắc đảm bảo sự phù hợp với đối tượng học sinh và tăng dần tỉ lệ các câu hỏi, bài tập ở mức độ yêu cầu vận dụng, vận dụng cao.

- Kết hợp một cách hợp lý giữa hình thức trắc nghiệm tự luận với trắc nghiệm khách quan, giữa kiểm tra lí thuyết và kiểm tra thực hành trong các bài kiểm tra; tiếp tục nâng cao yêu cầu vận dụng kiến thức liên môn vào thực tiễn; tăng cường ra các câu hỏi mở, gắn với thời sự quê hương, đất nước đối với các môn khoa học xã hội và nhân văn để học sinh được bày tỏ chính kiến của mình về các vấn đề kinh tế, chính trị,

xã hội; đề kiểm tra trắc nghiệm khách quan nên có nhiều lựa chọn đúng thay vì chỉ có câu hỏi lựa chọn đúng- sai.

- Cần coi trọng đổi mới kiểm tra đánh giá theo hướng hạn chế yêu cầu học sinh chỉ ghi nhớ máy móc, không nắm vững kiến thức, kỹ năng môn học. Tiếp tục đổi mới kiểm tra đánh giá bằng cách nêu vấn đề mở, đòi hỏi học sinh phải vận dụng tổng hợp kiến thức, kỹ năng và biểu đạt chính kiến của bản thân.

- Đề kiểm tra phải rà soát chương trình đảm bảo bám sát chuẩn kiến thức, kỹ năng, thái độ.

- Giáo viên dạy môn Giáo dục công dân chuyển kết quả nhận xét sau mỗi học kỳ, năm học cho giáo viên chủ nhiệm, giáo viên chủ nhiệm ghi nội dung vào nhận xét cuối năm học trong học bạ.

- Tăng cường tổ chức hoạt động, đề xuất và lựa chọn, hoàn thiện các câu hỏi, bài tập kiểm tra theo định hướng phát triển năng lực để bổ sung cho thư viện câu hỏi của trường. Tăng cường xây dựng nguồn học liệu mở (thư viện học liệu) về câu hỏi, bài tập, đề thi, kế hoạch bài học, tài liệu tham khảo có chất lượng trên website của Bộ (tại địa chỉ <http://truonghocketnoi.edu.vn>) của sở/phòng GDĐT và các trường học. Cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh cần tích cực tham gia các hoạt động chuyên môn trên trang mạng "Trường học kết nối" về xây dựng các chuyên đề dạy học tích hợp, liên môn; đổi mới phương pháp, hình thức dạy học và kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực học sinh.

5. Hoạt động bồi dưỡng chuyên môn

- GV tham gia đầy đủ các chương trình bồi dưỡng thường xuyên. Nâng cao ý thức tự bồi dưỡng và vận dụng kiến thức đã được bồi dưỡng vào quá trình giảng dạy. Khuyến khích GV tham gia các đề tài nghiên cứu khoa học để nâng cao trình độ chuyên môn, đáp ứng cao yêu cầu chuẩn nghề nghiệp.

- Tiếp tục duy trì các hoạt động chuyên môn đã thực hiện có kết quả từ các năm học trước. Trong đó, tập trung vào việc tháo gỡ những khó khăn trong việc giảng dạy các bài khó, tiếp tục cải tiến phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực HS. Mỗi trường tổ chức ít nhất 1 chuyên đề chuyên môn, khuyến khích các cụm tổ chức hoạt động này để những đổi mới này trở nên rộng rãi, có chiều sâu, có chất lượng chuyên môn cao hơn.

- Các tổ, nhóm đề xuất kế hoạch với nhà trường và tổ chức cho GV tiếp tục nghiên cứu, trao đổi về tài liệu đổi mới dạy học và kiểm tra đánh giá định hướng phát triển

năng lực học sinh; xây dựng các chủ đề dạy học định hướng phát triển năng lực cho học sinh THPT. Mỗi chủ đề có thể được thực hiện trong nhiều tiết học, mỗi tiết có thể chỉ tiến hành một hoặc một số khâu trong tiến trình sư phạm của bài học nhằm tăng cường các hoạt động giúp học sinh vận dụng kiến thức liên môn vào giải quyết các vấn đề thực tiễn, ngoài việc tổ chức các hoạt động trên lớp, cần chú trọng giao nhiệm vụ học tập cho học sinh ở ngoài lớp học và ở nhà.

- Tiếp tục đổi mới sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn trong các cơ sở giáo dục dựa trên nghiên cứu bài học. Chú trọng xây dựng đội ngũ giáo viên cốt cán các môn học trong các cơ sở giáo dục. Chủ động triển khai các hoạt động chuyên môn trên trang mạng "Trường học kết nối" để tổ chức, chỉ đạo và hỗ trợ hoạt động bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lí; tăng cường tổ chức sinh hoạt chuyên môn tại trường, cụm trường theo hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT.

- Tích cực tham gia Cuộc thi dạy học theo chủ đề tích hợp dành cho giáo viên cấp THPT. Động viên và hướng dẫn học sinh tham gia cuộc thi KHKT dành cho học sinh trung học và cuộc thi Vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các tình huống thực tiễn.

Trên đây là một số hướng dẫn cụ thể về hoạt động chuyên môn môn GDCD năm học 2016- 2017. Các trường vận dụng có sáng tạo cho phù hợp với điều kiện thực tế của đơn vị mình.